

Bulgarian A: literature – Standard level – Paper 1
Bulgare A : littérature – Niveau moyen – Épreuve 1
Búlgaro A: literatura – Nivel medio – Prueba 1

Friday 8 May 2015 (afternoon)
Vendredi 8 mai 2015 (après-midi)
Viernes 8 de mayo de 2015 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a guided literary analysis on one passage only. In your answer you must address both of the guiding questions provided.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez une analyse littéraire dirigée d'un seul des passages. Les deux questions d'orientation fournies doivent être traitées dans votre réponse.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un análisis literario guiado sobre un solo pasaje. Debe abordar las dos preguntas de orientación en su respuesta.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

Направете литературен анализ на **един** от следните текстове, като се ръководите от насочващите въпроси. Анализът трябва да включва отговор и на двата насочващи въпроса.

1.

Потокът го повлече и след още един-два етажа, запъхтян, Руйников се видя пред врата с надпис „Щаб“. Ясно, че тук трябваше да влезе. И като поукроти дишането си, Руйников влезе. [...] И вътре беше пълно с народ, но имаше бюра и Руйников се ориентира по бюрата.

5 – Добър ден, момчета! – поздрави той бодро на мига, щом влезе, но изглежда не го чува. Едни си говореха под прозорците, други се бяха натрупали около бюрата, пред едно от тях седеше някакъв на въртящ се стол, а единият му крак – качен на табуретка.

Руйников се изкашля и каза:

– Аз съм Петър Руйников.

10 Прищя му се да добави – писателя, но му стана някак неудобно. В неудобството си той се огледа и му стана някак си неприятно: все пак той беше дошъл да ги подкрепи, а беше ... Руйников. Те продължаваха да се занимават със себе си – говореха на групи, смееха се групово. Тогава той напрегна гласа си до възможното за един седемдесетгодишен възпитан човек, писател и каза:

15 – Идвам във ваша подкрепа! Към кого да се обърна?

Само този, дето си беше качил крака на табуретката, се размърда, за да качи и другия си крак. Руйников обгърна с поглед цялата зала; никой друг не даде признак, че го чува.

20 Велика ярост разтърси сърцето или може би душата на големия писател. Но докато съобрази какво да каже, как да им хлопне вратата или нещо подобно, онзи с табуретката смъкна краката си и като се изправи, попита:

– В кой вестник?

Отправен към него, въпросът изненада Руйников. Сложни чувства се смесиха в гърдите му, но определено изненадата надделя:

25 – Какъв вестник? – попита Руйников, още повече объркан.

Огромно презрение, ако не ненавист, се изписа на лицето на младежа.

– Какво ще ни подкрепяте, какво можете да правите? – попита той издевателски, което напълно обезсърчи Руйников.

– Но аз съм писател! – рече той като не на себе си.

30 А сякаш не забелязваше състоянието му, онзи попита:

– Значи можете да пишете?

Руйников щеше да избухне или може би да се пръсне – така лумна кръвта в слепоочието му. Но преди да стане едното или другото, онзи скочи на крака и със съвсем друг тон каза:

35 – Което Ви и питам от пет минути. В кой вестник можете да ни подкрепите?

Най-сетне окопитен и с огромни усилия да не го постави на мястото му, с подобаващ глас Руйников отвърна:

– Аз мога да пиша във всички вестници.

И видя как оня нагъсто примигна; май си дойдоха на думата.

40 И за да бъде сигурен, Руйников прибави:

– Говорите с Петър Руйников.

При тия думи той очакваше друго, но се случи трето.

Онзи взе някаква тетрадка от бюрото, разтвори я и попита:

– Кой, казахте?

Симеон Янев, *Биографии на отрепки* (2013)

- (a) Как е представена срещата на различни поколения в текста и какво е според Вас отношението на автора към тях?
- (б) Каква е ролята на диалога за характеризирането на героите и разкриването на конфликтите в този откъс?

2.

Наздравица

Горчивият ми Бог налива чаша жажда -
най-празната от всички чаши.
Да моля тя да ме отмине, е напразно
и всъщност не това ме плаши.

5 Аз помня, не на мене викаха "Осанна"¹ -
защо тогаз на мен "Разпни го"²?
Не бях ли скромна? Имах само три желания -
небе, вода и книга.

10 Защо под веждите на всяка строга стряха
небето е изпъдено?
Защо дома си птиците градяха
под стряхата, а не във въздуха?

15 Защо със пясък от пустиня вместо влага
е пълна чашата бездънна?
Защо стъпало има винаги на прага,
та в него да се спъна?

20 Защо във книгите не пише туй, което
ще ми прилегне като дреха?
Защо не могат хитроумните поети
да съчинят утеха?

Горчивият ми Бог без отговор остава,
но сяда с мен и си налива.
Не ни отмина. Казваме: "Наздраве".
и прием с него мълчаливо.

Доротей Табакова, *Сезонни култове* (2004)

---

¹ Осанна: (от арамейски през гръцки език) е молитвен възглас „Спаси!“ (и евентуално „Спасител“), с който евреите посрещнали Христос при влизането му в Йерусалим. Поради това възгласът започнал да се употребява и като похвала и знак за възхищение.

² Разпни го: според Новия Завет с този възглас народът отговорил на въпроса на Пилат дали да помилва или да накаже Христос

- (а) Как бихте разтълкували темата за жаждата в стихотворението? Как тя помага да се изразят посланията на творбата?
- (б) Анализирайте въпросите, зададени в поемата и начина, по който те характеризират вътрешния свят на лирическата героиня.